

SAMMEN- familie

Prosjektbeskrivelse 2022

Bakgrunn

I 2019 viste Levekårsundersøkelsen gjennomført av SSB at 17 % av voksne over 16 år kun hadde 2 eller færre fortrolige de kan regne med om de har utfordringer. 9% svarte også at de har ingen vennekontakter. Vi kan tenke oss at dette ikke viser det hele og fulle bildet på temaet ensomhet og utenforskap blant voksne.

De aller fleste har noen i livet sitt som de kan regne med hvis de får store personlige problemer, eller hvis de trenger praktisk hjelp. Samtidig kjenner en god del av oss på ensomheten.

Familie, vennskap og naboskap bidrar til sosial kontakt og inkludering i sosiale fellesskap. Dette henger også tett sammen med spørsmålet om ensomhet.

Mange innvandrerforeldre og aleneforeldre har ikke tid, overskudd eller midler til å prioritere sine egne relasjoner og nettverk med andre voksne. Følelsen av ensomhet, isolasjon og manglende tilhørighet vil slik vokse og det blir vanskeligere å endre på situasjonen.

Introduksjon

Det å være helt ny, ikke kjenne noen, kanskje ikke kunne språket og kulturen er et utfordrende utgangspunkt for de fleste. Vi har alle behov for noen å snakke med, lene oss på og dele gode og mindre gode opplevelser med.

SOS-barnebyer har snakket med kommuner som melder om behov for aktiviteter som kan sikre at flere familier i kommunene får styrket sitt lokale nettverk, slik at utenforskap reduseres og hverdagen blir enklere.

I samarbeid med Ås frivilligsentral og flere relevante enheter i Ås kommune har SOS-barnebyer med utgangspunkt i den opprinnelige SAMMEN-ung modellen justert prosjektet til å kunne gjelde familier med mål om å bygge relasjoner lokalt.

SAMMEN-familie er for familier som det kommunale systemet vurderer har behov for et større nettverk lokalt. Prosjektet skal inkludere en blanding av familier med minoritetsbakgrunn og norske familier.

Denne prosjektbeskrivelsen beskriver hvordan SAMMEN-familie modellen er bygd opp slik at din kommune kan få inspirasjon og ideer til hvordan man kan gå i gang med dette prosjektet.

Kort fortalt - Hva er SAMMEN-familie?

- SAMMEN-familie skal tilrettelegge for at familier fra ulike bakgrunner møtes og blir kjent gjennom lavterskel aktivitet. Prosjektet skal bidra til at familiene opplever sosial mestring, større tilhørighetsfølelse og lavere terskel for å delta i lokalmiljøet. Familiene vil oppleve å være en ressurs for andre, erfare egen påvirkningskraft og være bidragsytere i samfunnet.
- I SAMMEN- familie kobles fem - seks familier i en gitt periode. Familiene blir satt sammen i grupper og møtes jevnlig for å bygge relasjoner og nettverk. Familiene starter med en bli-kjent samling der de planlegger aktivitetene for perioden.
- En viktig del av SAMMEN-familie er at familiene med barna er med og bestemmer, og legger en plan for hvilke aktiviteter de skal finne på sammen. Slik blir de bedre kjent, får et eierskap til prosjektet og et større ønske om å være med og bidra hver gang. SAMMEN-familie skal bygges på likeverd og gjensidighet blant familiene og på denne måten skapes en mer naturlig møtearena for alle som deltar.
- SAMMEN-familie er for familier som på en eller annen måte har behov for et større nettverk lokalt. Prosjektet skal inkludere en blanding av familier med minoritetsbakgrunn og norske familier.
- Prosjektet utvikles videre ved at nye familier blir satt sammen og møtes. SAMMEN-familie vil i seg selv også bli et større nettverk av familier som kan møtes på tvers til aktiviteter og som støtte for hverandre.

Hvem gjør hva?

Tilretteleggerne

SOS-barnebyer tar ansvar for, i samarbeid med utvalgte kommuner, å utvikle en levedyktig modell for å rekruttere og engasjere lokale familier til å bli med i SAMMEN- familie, rammene for prosjektperioden familiene skal gjennom og materiellet som kreves til dette. SOS-barnebyer inviterer også til nettverkssamlinger som bidrar til kunnskapsdeling og erfaringsutveksling for deltakende kommuner.

Den enkelte kommune tar ansvar for, med støtte fra SOS-barnebyer, å rekruttere lokale familier, gjøre familier som har behov kjent med tilbudet, stille nødvendige ressurser, sikre at de ulike familiegruppene har gode koordinatorene til prosjektene, og sørge for at prosjektperioden gjennomføres som planlagt.

Koordinatoren er den som følger prosjektet fra start til slutt og deltar på alle samlingene. Mye av ansvaret ligger til koordinatoren og det er derfor viktig at denne personen har gode støttespillere rundt seg.

Utøvere

Lokale familier i den enkelte kommune forplikter seg til, med støtte fra SOS-barnebyer og kommunen, å gjøre sitt beste for å nå prosjektmålet de setter sammen med resten av gruppen. Familiene får gjennom prosjektet mulighet til å finne sin plass, bidra inn i gruppen med egne kunnskaper, kvaliteter og evner. De blir aktive bidragsyttere til at samlingene blir sosiale og hyggelige for alle deltakerne.

Frivillige er andre voksne som kan bidra inn i gruppene i samarbeid med koordinatoren. De kan støtte, oppmuntre og veilede familiene i sitt lokalsamfunn. Frivillige kan bidra til å tilrettelegge for aktiviteter i SAMMEN-familie gruppene og også gjennom sine egne nettverk.

Steg for steg

SAMMEN-familie skal gjennomføres av kommunen. De gode kreftene i frivillighet, kultur og idrett bør inkluderes slik at familiene selv finner veien videre til de nettverkene som passer dem best. Kommunen vurderer selv hvor lenge man ønsker og behøver på hvert trinn i denne modellen, men slik kan prosjektet gjøres i kommunen:

PLANLEGGE

STEG 1

REKRUTTERE

STEG 2

KICK-OFF

STEG 3

SAMMEN-familie
SAMLINGER

STEG 4

AVSLUTNING

STEG 5

Steg 1: Planlegging

Kommunen må etablere sin egen lille "organisasjon", og bestemme seg for hvordan SAMMEN-familie skal gjøres hos dere. **Man må rett og slett lage en liten plan.** Dere trenger ikke gjøre det så komplisert som det beskrives her, bare dere får til sosiale samlinger som familiene gjør sammen på like vilkår.

I denne delen av prosjektet er det viktig å forankre godt i kommunen. Inkluder flere sektorer/enheter slik at dere kan jobbe tverrfaglig og sørge for et best mulig utgangspunkt for prosjektet.

Kartlegg hvilke andre aktører som har prosjekter for denne målgruppen og se etter samarbeidsmuligheter. Det er klokt å ha en god relasjon til andre som har lignende prosjekter eller har gode aktiviteter for familier.

Ta utgangspunkt i prosjektbeskrivelsen du nå leser, og fyll inn deres måte å løse oppgavene.

- Engasjer en dedikert koordinator. Denne personen bør følge hele prosessen tett fra rekruttering til oppstart og videre i gjennomføring av prosjektet. Koordinatoren er en viktig ressurs som skaper gode relasjoner med familiene og driver prosjektet fremover.
- Ha oversikt over hva som finnes av muligheter i kommunen. Bruk kommunens erfaringer og kontaktflater.
- Etabler god relasjon med de rette vedkommende som har kontakt med familiene som har flyttet hit.
- Bestem hvordan dere skal løse det praktiske; lokaler for fellesarrangementene og for gruppene å treffes, eventuell henting og bringing av familiene, og muligheter for tolk der det er nødvendig.
- Hvordan skal dere rekruttere?
- Hvilke prosjekter skal dere tilrettelegge for, og hva skal til for at de er realistiske å gjennomføre?
- Hvordan gjør dere kickoff og avslutningsfest?

Steg 2: Rekruttering

Hovedmålgruppe:

SAMMEN-familie er for familier som man vurderer har behov for et større nettverk lokalt. Prosjektet skal inkludere en blanding av familier med minoritetsbakgrunn og norske familier. Det kan være enkelt å kartlegge familier knyttet til NAV, flyktningtjenesten og barnevernet. Husk også at det kan være familier som har flyttet til kommunen fra en annen del av landet og kan være god balanse til gruppen. Her kan frivilligsentralen, servicekontoret eller andre i kommunen kanskje bidra?

Det viktigste i dette trinnet er at familiene selv ønsker å delta. De kjenner på et behov for å bygge nettverk og bli en større del av fellesskapet lokalt. Egen motivasjon er helt nødvendig for at de skal delta videre på aktivitetene.

Sammensetning av gruppen kan det være smart å tenke på i denne delen av prosjektet. Start gjerne med samtaler med hver enkelt familie/foreldre for å bli bedre kjent med hvem de er og hva de liker. Koordinatoren bør holde disse for å bli kjent med personligheten til familiene. Fortell hva prosjektet går ut på og fokuser på de elementene som du vet kan pirre interessen deres, enten dette er sosiale aktiviteter eller nye nettverk.

Rekrutteringen til prosjektet må skje i samarbeid med andre. Kommunale tjenester som NAV, flyktningtjenesten og frivilligsentralen vil kjenne familier som kan være aktuelle. I tillegg kan man høre med andre lag og organisasjoner som har familier som sitt fokus. Kanskje vet de om noen som ønsker å delta?

Man kan selvsagt også benytte lokal media, men da må man tenke gjennom vinklingen. Det er ikke ønskelig at familiene skal kjenne på tabu og skam over å delta i et slikt prosjekt. Her kan SOS-barnebyer gi råd om hvordan dere kan gå frem.

Steg 3: Kick-off

Første samling er en kickoff. Her inviteres de som er rekruttert, og satt sammen av koordinatoren. Hovedformålet med en kickoff er å bli bedre kjent med de som nå utgjør SAMMEN-familiegruppen. I forkant av kick-off er det lurt å sende ut en invitasjon til alle som skal delta med litt nyttig informasjon før samlingen. Hva skal skje? Hvor skal det skje? Og hvordan kommer man seg dit?

På kickoff kan dere gjøre noe som er interessant i seg selv. Det er en fordel at ingen i gruppen er «eksperter» på aktiviteten, slik at de kan gjøre den med noenlunde samme utgangspunkt. Og aktiviteten må ikke kreve for mye språk – mer «gjøre» enn å snakke.

Forslag til aktiviteter:

- **Matlaging** er sosialt, trygt og kjent for de fleste. Mange gode relasjoner har startet rundt et middagsbord.
- **Bowling** funker for de fleste, med bratt læringskurve, og fint for å bryte isen.
- **Grilling** rundt bålet er sosialt og kontaktskapende. Kanskje en tur til der bålplassen er, og å lage grillplassen sammen.

Dette første møtet kan dere også bruke til å diskutere litt hva innholdet i samlingene for gruppen skal være. Koordinatoren har kanskje allerede kartlagt noen muligheter i kommunen som kan presenteres her. Familiene må få litt tid sammen for å finne ut hvilke prosjekter de har lyst til å gjøre. Merk at det ikke nødvendigvis vil kunne fungere å tenke ut hva innholdet skal være ene uken for så å kunne starte neste uken mtp innleie av f.eks instruktører, kursholdere og lignende, men da kan man møtes og gjøre andre sosiale aktiviteter sammen.

Steg 4: SAMMEN-familie samlinger

Hoveddelen av SAMMEN-familie skjer i samlingene. Sammen skal familiene gjøre aktiviteter de har blitt enige om. Egentlig er det ikke så veldig viktig *hvilke* aktiviteter det er, bare at de gjør det *sammen*. Aktiviteten er et middel og ikke et mål i seg selv.

Familiene har nok ulike motivasjoner for å delta, men på samlingene har de omtrent samme utgangspunkt og samme muligheter til å bidra. Innholdet i samlingene er kanskje "nytt" for alle i gruppen, så bør være lystbetont, gi sterke felles opplevelser og sosial mestring.

Familiene skal selv være med å forme arbeidet de skal gjøre. Kommunen kan presentere dem for "halvfabrikata" prosjektideer, og gruppen bestemmer i fellesskap hvordan de vil løse dem. Det beste er om gruppene har et lite mangfold av mulige aktiviteter å velge mellom. Det vil variere hva som kan skapes av familiene og hva som ligger fast. Også gruppesammensetningen vil bety mye for hvor fleksibelt prosjektet kan være. Grunnregelen er; oppfordre til kreativitet og til å ta ansvar, påpek at det ikke er feil å tenke stort, men behold fokuset på at det viktigste er at jobben gjøres *sammen* i gruppen.

Koordinatoren vurderer situasjonen og trekker seg unna dersom familiene er selvgående, men vær tilstede og bistå skulle det behøves. Videre motiverer koordinatoren familiene til å møtes og oppfordrer alle til å delta.

Koordinator lager små oppsummeringer etter hvert treff slik at man har oversikt over hva som har skjedd og hvordan det har gått. Dette kan være nyttig både ved rapportering til SOS-barnebyer etter prosjektslutt, samt for å kunne gjøre endringer og justering til neste runde.

Tips! Det kan være lurt å ha en fast møteplass for samlingene. For mange skaper dette trygghet og forutsigbarhet. Snakk med familiene om dette. Dersom dere skal på turer/utflukter er det viktig å sikre god informasjon og eventuell transportmuligheter i forkant.

Steg 5: Avslutningsfest!

SAMMEN-familie kan avsluttes med en fest, en hyllest til de som har deltatt i prosjektet. Tenk mat, glede, underholdning. Inviter gjerne ordfører og lokalavis på festen. Kanskje også de frivillige organisasjonene, hvis det passer.

Oppfordre familiene til å fortsette å bruke gruppen dere har opprettet til kommunikasjon for å holde kontakten og kanskje også avtale nye treff?

Det kan være at det er naturlig å holde kontakten med noen av familiene og invitere de med på aktiviteter senere med andre og nye familier gjennom SAMMEN-familie prosjektet.

Husk at SAMMEN-familie er en mulighet til å løfte familier sin bevissthet rundt å bygge nettverk og relasjoner lokalt. Gjennom møtene ønsker man å bygge selvtillit og skape gode erfaringer som et videre utgangspunkt for å delta i fellesskapet.

Det kan derfor være fint å ta en liten «sluttsamtale» med hver enkelt familie. Er de klare og interesserte i å delta på andre ting, engasjere seg i et lag eller organisasjon? Eller er det andre ting man kan bidra med for at de ikke skal føle at de er tilbake der de startet?

Neste skritt: Gjenta

Evaluere og reflektere først og så – kan SAMMEN-familie gjentas uendelig mange ganger i hver kommune!

Kommunen som arrangør

Prosjektet skal organiseres av kommunen, og det må sikres eierskap i de delene av kommunen som kan bidra til å få til et mest mulig spennende og relevant prosjekt. Samtidig er det viktig med en utstrakt hånd om samarbeid med andre gode krefter.

En gjennomføring av SAMMEN-familie kan gjøres med få eller mange grupper samtidig, dét er mest et spørsmål om koordinering og oppfølgingskapasitet. Utgangspunktet er at flest mulig av de familiene som har behov for nettverk i kommunen skal få mulighet til å delta. Prosjektet kan selvsagt gjentas mange ganger!

Prosjektleder og koordinator

Engasjement er et viktig stikkord for hele prosjektet. Vi lykkes bedre dersom prosjektledelse, koordinator og andre i og utenfor kommunen brenner for at det skal bli bra. Se etter ildsjelene. De har historier å fortelle og engasjement som smitter. Prøv å få de med!

Det må være **en ansvarlig prosjektleder i kommunen** som holder i prosjektet. I tillegg kan det for eksempel opprettes referansegruppe for å sikre bedre eierskap hos flere. Prosjektleder har ansvar for forankring, budsjett og er kontaktpunktet inn mot SOS-barnebyer.

Koordinatorer skal engasjeres for å støtte gruppene i arbeidet deres. Koordinatoren kan være en som finnes i et miljø som holder på med noe av det samme som prosjektet handler om, slik at de "kan" faget de skal veilede gruppen på. Eventuelt kan det være lurt at koordinatoren allerede har en god relasjon til familiene, kjenner noen av dem eller har erfaring med lignende prosjekter. Det vil variere lokalt, men det er uansett viktig å vektlegge personlighet og egnethet til koordinatoren. Koordinator må ha politiattest.

Siden koordinatoren jobber mye alene i prosjektet er det viktig med gode støttespillere rundt. Koordinatoren må ha anledning til å debriefe med noen etter samlingene med familiene. Mye kan oppstå her som man har behov for å diskutere og snakke om.

Lokalmedia

Utenforskap er et utbredt begrep som mange kjenner seg igjen i. Prosjektet har en unik mulighet til å sette fokus på hvordan man kan bekjempe dette ved å etablere lavterskel, sosiale møteplasser for familier med ulike bakgrunner. Det kan være svært mange grunner til at noen strever med å bygge nettverk og relasjoner i sitt lokalmiljø og lokalmedia kan slik sett være en viktig samarbeidspartner for å sette fokus på at dette kan vi gjøre noe med sammen!

Det er ikke meningen at media skal brukes slik at noen skal føle skam eller tabu over å delta i et slikt prosjekt, men heller bidra til at mange som kjenner på lignende følelser kan finne et fellesskap med flere og slik bygge gode, trygge lokalsamfunn.

SOS-barnebyer har en kunnskapsrik kommunikasjonsavdeling som gjerne bistår med finne gode vinklinger på sakene lokalt relatert til SAMMEN-familie.

Kommunikasjon i gruppene

Det kan opprettes en Facebook/messenger/whatsapp-gruppe for hver gruppe, på første treff gruppen er samlet. Her holder gruppen kontakt seg i mellom, og med koordinator og prosjektleder i kommunen. Det kan opprettes «eventer» for fellessamlingene, og de kan sammen planlegge tidspunkter for oppmøte og lignende. Prosjektkoordinator bruker gruppen til å ha overordnet oversikt over prosjektets gang. Facebook-gruppen skal ha innstillingen «lukket». Dersom ikke alle familiene er på sosiale medier kan det opprettes chattegrupper på vanlig tekstmeldinger.

SOS-barnebyer sitt bidrag

SOS-barnebyer støtter kommunene med materiell og veiledning. Vi kan være til hjelp i planleggingen i kommunen, og som link mellom kommunene. SOS-barnebyer vil også arrangere nettverkssamlinger for kommunene som er med i prosjektet, der det blir mulighet for å dele erfaringer.

Veien videre

Før man kjører i gang med en ny runde kan det være lurt å stoppe opp og reflektere rundt hvordan prosjektet har gått.

Det er alltid lurt å evaluere litt for å sikre at man ikke møter på de samme utfordringene, at man er litt bedre forberedt neste gang og på denne måten kanskje kan gjennomføre en enda bedre runde med SAMMEN-familie.

Noen av spørsmålene det kan være verdt å reflektere litt rundt er:

- Hva fungerte bra? Og hvorfor?
- Hva fungerte ikke så bra? Og hvorfor?
- Hva kan vi gjøre annerledes for å unngå at disse tingene ikke skjer neste gang?
- Dukket det opp noe uventet som vi kan forberede oss på også neste gang?
- Hvordan fungerte prosjektet i forhold til:
 - Administrasjon, koordinering og forankring?
 - Økonomi?
 - Lokaler og transport?
 - Rekruttering?
 - Lokal mediedekning?
 - Annet?
- Er vi klare til å gjennomføre en ny runde?

Lykke til med gjennomføringen av SAMMEN-familie! 😊

 FB @sosbarnebyer

 @SOS_barnebyer

 SOS-barnebyer Norge

 #sosbarnebyer